

ZJ 932: In uw diepe droefenis

tekst en muziek: Paul Schollaert

*In uw diepe droefenis om leegte en gemis,
in uw diepste rouwen blijft gij toch vertrouwen.
Ook al is uw hart doorboord, gij blijft denken aan zijn Woord.
**In uw handen, God, leg ik mijn leven,
Mijn lijden, mijn dood, U in hand gegeven.***

*Blijft in uw herinnering hoe Hij aan 't kruishout hing,
schreeuwend: waarom, Vader, hebt Gij Mij verlaten ?
Toch klinkt sterker dan die klacht: Vader, alles is volbracht.
**In uw handen, God, leg ik mijn leven,
Mijn lijden, mijn dood, U in hand gegeven.***

*Wie gij leven schonk, is dood: zijn lichaam in uw schoot:
alle hoop vervlogen, niets dan onvermogen !
Moeder, leer ons het gebed, dat ook gij gebeden hebt:
**In uw handen, God, leg ik mijn leven,
Mijn lijden, mijn dood, U in hand gegeven.***

Het lied is gerangschikt in de 900-reeks. Daar vinden we liederen die passen in de thematiek van de eindtijd en de uitvaartliturgie. Dit Marialied is dus niet direct een lied dat zomaar past in de liturgie van een Mariafeest. Dit repertorium treffen we eerder aan in de 500-reeks (554-557-558) en ook in de 700-reeks (745-746-747-749-750). Dit zijn maar enkele voorbeelden en dan vermeldden wij nog niet eens die reeks liederen die verwijzen naar het Magnificat.

Het slot van het 'Weesgegroet', misschien wel het meest volkse Mariagebed, brengt Maria ter sprake in het uur van het afscheid: "*Heilige Maria Moeder Gods, bid voor ons arme zondaars, nu en in het uur van onze dood*".

Maria heeft in de christelijke traditie een modelfunctie gekregen als moeder. Een moeder vindt ge terug als haar kind lijdt, en zeker als het sterft. Zij zocht, met Jozef, haar zoon toen hij op jonge leeftijd verloren bleek. Zij stond langs de weg toen Jezus naar Golgotha trok. Zij stond samen met Johannes eenzaam onder het kruis. Velen herkennen in haar een toeverlaat in die momenten van diepe pijn en rouw. Zij als moeder heeft ook meegemaakt wat wij nu doormaken, zij zal ons dus wel begrijpen. In de Mariadevotie heeft men deze pijnlijke gebeurtenissen in Maria's leven samengebracht in "de zeven smarten van Maria". Zoals ruim bekend, is er in het bedevaartsoord van Lourdes-Oostakker een aparte omgang gewijd aan de zeven smarten.

Elke strofe verwijst naar bijbelse vindplaatsen, waar Maria wordt geconfronteerd met het lijden. De strofen eindigen in een refrein dat Jezus' laatste woorden aan het kruis parafraseert: "*In uw handen beveel ik mijn Geest*". Het vertrouwen dat Jezus toonde tot op het kruis was de icoon van het Godsvertrouwen dat ook Maria toen haar het lijden overkwam.

Het refrein, door iedereen gezongen, wil ons opnemen in het vertrouwen dat Maria kracht gaf en haar tot geloofsvoorbeeld maakte. Die kracht komt hier ook door het gebed, het wordt nog versterkt door het gezamenlijk gezongen gebed.

Het verdient aanbeveling, als dit lied geprogrammeerd wordt in de liturgie, om het ook “in te kaderen”: het kan aangebracht worden vanuit een gekozen lezing, het kan een mooie ondersteuning zijn van een onderwerp dat in de homilie is aangehaald, enz. Een lied zomaar programmeren zonder enig verband lijkt me niet zo’n goede liturgische gedachte. En dat gebeurt nogal eens met Marialiederen.

De melodie heeft alle kenmerken van een goed Vlaams volkslied. Het zingt vlot en gemakkelijk zonder ook maar één moment banaal te worden. Maar zij hebben ook een eigenheid die door en door Vlaams is. Ik heb deze liederen altijd gekwalificeerd als groot vakmanschap. Paul Schollaert is ook actief midden deze beweging gaan staan en zo in de voetstappen van Ignace De Sutter en Marcel Weemaes getreden. Ik denk hierbij spontaan aan een compositie van Weemaes, lied 818: “*Dat het licht in ons mag blijven branden*”, om maar één voorbeeld te noemen van die “liturgische volksliedbeweging”.

Pater Décha, jarenlang de muziekverantwoordelijke voor de liturgische diensten in het heiligdom Lourdes-Frankrijk, liet geen gelegenheid voorbij gaan bij een Vlaamse bedevaart, om deze Vlaamse liederen te laten zingen. Hij had daar een groot respect voor. Deze kenmerken hadden de concilievaders ongetwijfeld voor ogen toen ze niet alleen pleitten voor de volkstaal in de liturgie maar evenzeer voor liederen van de eigen volksaard, liederen die inspelen op de muzikale ziel van het eigen kerkvolk.

Virga Jesse

Dit lied is geschreven voor een Mariaprocessie. Om de zeven jaar gaat in Hasselt de Virga Jesse-processie uit. Schollaert (Hasselaar van oorsprong) heeft vele jaren de liederen voor deze processie gecomponeerd. Ons lied hoorde bij de “*Piëta-groep*” (een deelgroep van de processie) en is gemaakt voor de processie in 1996. In ons zangboek zijn trouwens nog enkele liederen uit dit processierepertoire opgenomen, ondermeer 747 en 749. Ook het Onze Vader (ZJ 19), dat naar aanleiding van het pausbezoek in 1985 is gepresenteerd aan alle bisdommen, komt uit deze traditie. Wie deze liederen na elkaar zingt ademt dezelfde sfeer in: volks, gedegen en diep religieus.

Luc Van Meerssche